

การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 11

สมชาย สุขชาติ

ศูนย์วิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

THE USE OF TIME IN ADMINISTRATION OF THE SECONDARY
SCHOOL ADMINISTRATORS IN EDUCATIONAL
REGION 11

Mr. Somchai Sukchata

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้เวลาในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต
การศึกษา 11

โดย   นายสมชาย สุขชาติตะ

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย   ต้นติเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สุประคิษฐ์ บุณนาค
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

โอฬาร จันทรม
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ดร.อมรชัย ต้นติเมธ
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ต้นติเมธ)

นายสุวรรณ จันทรม
..... กรรมการ
(นายสุวรรณ จันทรม)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แล้วเปรียบเทียบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นเครื่องมือช่วย

ผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ใช้เวลาในการบริหารงาน ทั้ง 5 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ งานวิชาการ 26.81 % งานธุรการ การเงินและอาคารสถานที่ 22.11 % งานคานบุคคล 21.67 % งานคานกิจการนักเรียน 15.74 % และงานคานความสัมพันธ์กับชุมชน 13.66 %

2. งานที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดใช้เวลาในการบริหารไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ งานคานวิชาการ งานคานบุคคลและงานคานกิจการนักเรียน งานที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดใช้เวลาในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ งานคานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่และงานคานความสัมพันธ์กับชุมชน

3. งานที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้เวลาปฏิบัติด้วยตนเองในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ งานธุรการ การเงิน อาคารสถานที่ งานคานบุคคล งานคานกิจการนักเรียน งานคานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานคานวิชาการ

4. จากการเฝ้าสังเกต งานที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้เวลาปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุดในแต่ละวัน ที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด คือ งานคานธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่

5. สาเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียเวลาในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน คือ งบประมาณการใช้จ่ายไม่เพียงพอ ขาดยานพาหนะในการไปติดต่อราชการ ความล่าช้าของหน่วยงานอื่นที่ติดต่อเกี่ยว และการส่งข่าวสารไม่สะดวก

Thesis Title   The Use of Time in Administration of the Secondary
 School Administrators in Educational Region 11

Name   Mr. Somchai Sukchata

Thesis Advisor   Assistant Professor Dr. Amornchai Tuntimeth

Department   Educational Administration

Academic Year   1980

ABSTRACT

Purposes

1. To study the use of time in Administration of the Secondary School Administrators.
2. To compare the use of time in Administration in various size of secondary schools.
3. To study problems and disturbances causing time wastage in administration of the Secondary School Administrators.

Procedures

The population used in this research included Secondary School Administrators under the Department of General Education, in Education Region Eleven. The instruments used to collect the data included rating scale questionnaire, observation technique and personal interview. Data were analyzed by using percentages, arithmetic means, standard deviation, F-test, and S-Method.

Results

1. The use of time of the Administrators was indicated as follows :
academic affairs, 26 % ; school business, 22 % ; personel management,
21 % ; student activities, 15 % ; and school - community relations,
13 %.

2. The use of time of the Administrators concerning academic affairs, personel management, and student activities, as compared with the size of the secondary school, was not significantly different at .01 level. But the use of time of the Administrators concerning school business and school - community relations was significantly different at .01 level.

3. The tasks that the Administrators themselves performed were ranked, according to the amount of time they used, as follows : 1) school business, 2) personel management, 3) student activities, 4) school - community relations, and 5) academic affairs.

4. By way of observation, School Business was the **area task** in which the Administrators spent most of the time.

5. The obstacles that wasted the time of the Administrators were lack of budgetting, lack of vehicles, red - tape, and inefficient communication.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจากคณาจารย์
ดร.อมรชัย ตันติเมธ ซึ่ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
และช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่
อาจารย์วินัย พัฒนรัฐ อาจารย์ทองขาว โคตรโยธา อาจารย์ทองอินทร์ เพ็ญเกียรติ
อาจารย์ครรชิต ตราบุรุษิต และคณาจารย์คณาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ได้กรุณา
ตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ดียิ่งขึ้น กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้
กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 11 ที่กรุณา
ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในเรื่อง
การใช้เวลาในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็น
อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้ประสานงาน กรมสามัญ
ศึกษาของทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 11 ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกในการส่งและเก็บแบบ
สอบถาม คุณ สุรัตน์ สืบสาย ที่ได้กรุณาช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และเฉพาะ
อย่างยิ่งคุณประทุม เจริญผล ที่ได้ช่วยเหลือและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา
มณฑลวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ที่ได้รับจากทุกท่านที่กล่าวนามมาข้างต้น จึงขอ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สมชาย สุขชาติ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ

บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	11

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การบริหารงานคานวิชาการ.....	14
การบริหารงานคานบุคลากร.....	16
การบริหารงานคานกิจกรรมนักเรียน.....	21
การบริหารงานคานธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่.....	23
การบริหารงานคานความสัมพันธ์กับชุมชน.....	25

	ความสำคัญของเวลาสำหรับนักบริหาร.....	27
	ลักษณะสำคัญของเวลา.....	28
	การใช้เวลาในการบริหารงาน.....	33
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล.....	48
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	48
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
	การเสนอข้อมูล.....	57
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและส่วนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน..	61
	ตอนที่ 2 การใช้เวลาของผู้บริหารในการบริหารงานโรงเรียน ทั้ง 5 คาน.....	61
	ตอนที่ 3 สิ่งที่ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าของเวลาที่ใช้ในการบริหาร.....	62
	ตอนที่ 4 ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้บริหาร.....	62
	ตอนที่ 5 ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด.....	62
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	114
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	114
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	114
	สรุปผลการวิจัย.....	116

บทที่

หน้า

อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	120
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	127
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	134
ประวัติผู้เขียน.....	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา.....	57
2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ.....	62
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามอายุ.....	63
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามอายุราชการ.....	64
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามประสบการณ์.....	65
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามสถานภาพทางการสมรส.....	66
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามจำแนก ตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง.....	67
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	68
9	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่เปิดสอนจำแนกตามระดับชั้น...	69
10	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ จำแนกตาม ขนาดห้องเรียน.....	70
11	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามประเภทของโรงเรียน	71
12	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามจำนวนครู-อาจารย์..	72
13	แสดงจำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามจำนวน นักการ-ภารโรง.....	73

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
14	แสดงจำนวนและคาร์บอนของโรงเรียนจำแนกตามระยะทางจาก โรงเรียนถึงสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ..... 74
15	แสดงจำนวนและคาร์บอนของโรงเรียนจำแนกตามระยะทางจาก โรงเรียนถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด..... 75
16	แสดงจำนวนและคาร์บอนของผู้บริหารจำแนกตามจำนวนชั่วโมงที่ใช้ ในการเดินทางไป-กลับ เมื่อไปติดตอราชการที่อำเภอและที่จังหวัด..... 76
17	แสดงจำนวนและคาร์บอนของผู้บริหารจำแนกตามจำนวนครั้งที่ ไปติดตอราชการด้วยตนเองโดยเฉลี่ยใน 1 เดือน..... 77
18	แสดงจำนวนและคาร์บอนของผู้บริหารจำแนกตามจำนวนวันที่เคยใช้ ในการไปติดตอราชการอย่างมากที่สุดในแต่ละครั้ง..... 78
19	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนร้อยละ ของการใช้เวลาในแต่ละคานของผู้บริหาร..... 80
20	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนร้อยละ ของการใช้เวลาในแต่ละคานของผู้บริหารจำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 81
21	แสดงค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการใช้เวลาในการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ขนาด..... 84
22	แสดงค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการใช้เวลาในการ บริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด..... 85
23	แสดงค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการใช้เวลาในการ บริหารงานคานธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 4 ขนาด..... 86

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

24	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการใช้เวลาในการบริหารงานธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด.....	87
25	แสดงค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารงานกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด.....	88
26	แสดงค่าการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับการใช้เวลาในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด.....	89
27	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของการใช้เวลาในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 4 ขนาด.....	90
28	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลาของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ โดยแจกแจงเป็นรายข้อ.....	91
29	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลาของผู้บริหารในการบริหารงานด้านบุคคล โดยแจกแจงเป็นรายข้อ.....	93
30	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลาของผู้บริหารในการบริหารงานด้านธุรการ การเงิน และอาคารสถานที่ โดยแจกแจงเป็นรายข้อ.....	95
31	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลาของผู้บริหารในการบริหารงานด้านกิจการนักเรียน โดยแจกแจงเป็นรายข้อ.....	97

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

32	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการใช้เวลา ของผู้บริหารในการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยแจกแจง เป็นรายข้อ.....	99
33	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุการสูญเสีย เวลาโดยเปล่าประโยชน์ของผู้บริหารโรงเรียน โดยแจกแจง เป็นรายข้อ.....	101
34	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของพฤติกรรมการใช้เวลาในแต่ละวันของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยบอกเป็นค่าเฉลี่ยของเวลาเป็นนาที...	106
35	แสดงข้อปัญหาเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการสูญเสียเวลาในการบริหาร งาน รวบรวมจากผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด.....	109
36	แสดงข้อเสนอแนะรวบรวมจากผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด.....	112

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย